

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/10973 GK 129

Sayı :Z-19809844-610- 3512107
Konu :7/10973 Esas Sayılı Soru Önergesi

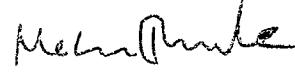
25/10/2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17/04/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04- 1411080 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK'a ait 7/10973 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek: 7/10973 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK'a Ait 7/10973 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Faik ÖZTRAK, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

Dönemsel GSYH hesabında stok değişimleri kalemine ilişkin ayrı bir hesap yapılmamaktadır. GSYH büyümesinde temel alınan yöntem üretim yöntemi olup, üretim yöntemi ile harcama yönteminin dengelenmesinde stok değişimi kalemi dengeleme bileşeni olarak kullanılmaktadır. Soru önergesinde de belirtildiği üzere, stok değişimi uzun bir süredir GSYH büyümesine yüksek oranda negatif katkı vermektedir. Bunun en temel nedeni üretim yönteminde kullanılan ÜFE, İnşaat Maliyet Endeksi, Konut Fiyat Endeksi (TCMB), Hizmet ÜFE gibi deflatörlerin artışlarının, harcama yönteminde kullanılan TÜFE, YD-ÜFE ve İthalat Birim Değer Endeksi gibi deflatörlerin artışlarına göre daha farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Fiyat hareketlerinin çok değişken olduğu, harcama ve üretim yöntemlerine göre kullanılan deflatörlerin değişim olarak birbirlerinden ayrıştığı durumlarda stok değişiminin katkısı da negatif veya pozitif anlamda yüksek olabilmektedir. Bu durum sadece ülkemiz özelinde olmayıp, özellikle salgın sürecinden sonra birçok ülkede de ÜFE ve TÜFE endekslerinde ayrışmanın olduğu gözlemlenmiştir.

Zincirleme hacim değerlerinin hesaplanmasında her bir iktisadi faaliyet ve harcama bileşeni ayrı olarak zincirlenmektedir. Stok değişimine ilişkin bağımsız bir hesap ve ürün detayında stok değişimi kalemi için uygun bir deflatör bulunmadığından stok değişiminin GSYH katkısının içinde ne kadarının istatistiki hata olduğu belirlenememektedir.

Öte yandan, 2025 yılı Eylül ayında yapılması planlanan ana revizyon kapsamında, dijitalleşme ile birlikte gelişen veri kaynaklarıyla Bağımsız Yıllık GSYH hesaplamalarında yıllık bazda stok değişimine ilişkin bir hesap geliştirilmesi yönünde çalışmalar planlanmaktadır. Kullanılabilecek alternatif veri kaynaklarının kalitesine ve güvenilirliğine bağlı olarak stok değişimi hesabının ayrıca yapılabilmesi ve ilave olarak stok değişimi için ürün detayında uygun deflatör(lerin) sağlanabilmesi durumunda, yıllık bazda stok değişimi ile istatistiki hata katkılarının ayrıştırılması mümkün olabilecektir.